

УДК 339.9

С.І. Ткаленко

ДВНЗ Київського національного університету ім. Вадима Гетьмана, Київ

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ І СУСПІЛЬСТВА

Вперше термін «економічна безпека» виник у зв'язку з загостренням проблеми обмеженості ресурсів. Тобто, з'явилася проблема, в даному випадку, пов'язана явищами природи, суспільства, яка мала загрозу (можливо у перспективі), і яку необхідно було вирішити для досягнення безпеки суспільства та держав. При цьому рівень безпеки – це результат процесів, які пов'язані з людською діяльністю та частково з природними явищами. Саме прагнення усього людства до безпеки перетворює цю категорію у суспільне явище, і за допомогою безпеки, в основі якої є людська діяльність, суспільство та держави змінюються і розвиваються.

Сьогодні все суспільство знаходяться під впливом тенденції глобалізації, й яка надає можливість державам розвиватися ще швидше. Глобалізація по своїй суті означає глобальну взаємозалежність. Держави в сучасних умовах розвитку світового господарства стали більш відкритими, що дає можливість їм далі розвиватися в економічному плані. Але така системна взаємозалежність у сучасному суспільстві створює сприятливе середовище «для ланцюгових реакцій». Й така взаємозалежність не гарантує однакової безпеки для усіх держав, але вона означає, що жодна країна не має абсолютного імунітету від наслідків людської діяльності та явищ природи, а останнє сприяє зміцненню зв'язків у суспільстві.

Сьогодні Україна знаходиться у досить важкому стані, що вимагає більш вдосконаленого і глибшого дослідження даної проблеми, пошуку нових і неординарних рішень у питаннях забезпечення економічною безпекою. Головною задачею держави є забезпечення безпекою його суспільства. Проблему економічної безпеки через призму зростання економіки варто розглядати з точки зору забезпечення

національної безпеки, необхідності збереження суверенітету і державності України, оскільки саме економічна безпека є основою забезпечення національної безпеки.

Основними завданнями економічної безпеки є: забезпечення економічного зростання, формування ефективної структури економіки, забезпечення соціального захисту та підвищення якості життя населення. Ці завдання визначають стратегію економічної безпеки як формування та обґрунтування стратегічних пріоритетів, національних інтересів, засобів і механізмів вирішення проблем.

Аналізуючи економічну безпеку виокремимо передусім три основні фактори: (1) економічна незалежність, що означає насамперед самостійне формування економічної політики, здійснення державного контролю над національними ресурсами та державного регулювання економіки, спроможність використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення рівноправної участі у міжнародній торгівлі; (2) стійкість і стабільність національної економіки, що передбачає забезпечення міцності і надійності всіх елементів економічної системи, захист усіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, стримування дестабілізуючих факторів; (3) здатність до саморозвитку і прогресу, тобто можливість вибору власної моделі розвитку, спроможність самостійно реалізовувати і захищати національні економічні інтереси, здійснювати постійну модернізацію виробництва, ефективну інвестиційну та інноваційну політику, розвивати інтелектуальний та духовний потенціал країни.